

DEZORDINEA PREVENTIVĂ

roman

(fragment)

Nu e ușor să te deplasezi împreună cu 96 de șobolani. Mi-am dat seama de acest lucru imediat, ieșind din cabina de montaj. Șobolanii se țin foarte strâns de mine, după toate aparențele decizi să mă urmeze peste tot.

Da, am numărat bine, sunt exact 96, nici unul mai puțin și nici unul mai mult. Cum au făcut ei să-mi evalueze *greutatea meta-fizică* la exact 96 de șobolani? Mister. Mă simt atât de jenat să-i simt mereu printre picioarele mele, încît ezit să le pun această întrebare. Deși este dreptul meu... Va trebui poate să mă arăt puțin mai combativ.

„Cum faceți voi, dragi parteneri *durabili*, să decideți, așa, dintr-o clipire, câți șobolani cîntărește un om? Din câte știu pe fruntea mea nu scrie nicăieri *96 de șobolani*. De ce deci exact 96? De unde știți voi *cum* trăiesc eu și ce cantitate de gunoaie și de *murdării* produc în fiecare zi? Sau poate că mă observați de o bună bucată de timp? De cîtă vreme mă observați? De cînd am ajuns la Paris? De cînd sunt născut? Și cum ați procedat ca să ieșiți dintr-odată din neant și să începeți să mă însoțiți peste tot? *Summit*-ul bunei vecinătăți globale nu s-a încheiat încă. Detaliile tehnice ale colaborării noastre vor fi dezbătute abia mîine. Protocolul de confirmare va fi semnat abia mîine seară... Și e vorba doar de un proiect în fază incipientă, atenție, partida nu este încă deloc cîștigată, doar trăim în democrație, toată povestea asta incredibilă va fi dezbătută public de popoarele Europei și de vecinii lor... Apoi se vor apleca asupra chestiunii și parlamentarii diverselor țări... De ce sunteți deci, domnilor șobolani, atât de grăbiți?”

Fără îndoială, șobolanii îmi citesc gîndurile. Mă contemplă în orice caz cu o imensă expresie de admirație. Văd acest lucru în ochii lor, sau pe *fețele* lor, dacă pot să-mi permit să folosesc acest cuvînt în raport cu un șobolan. Cei 96 de șobolani ai mei au o atitudine extrem de reținută, de politicoasă... Un enorm respect față de persoana mea se etalează pe boturile lor, se citește în gesturile lor, emană din mișcările lor. Ce ar trebui să înțeleg din toate acestea? Această atitudine este fără îndoială un mesaj. Vreți să-mi spuneți, nu-i așa, că ne va fi *bine* împreună, că nu voi fi niciodată jenat de prezența voastră, că relațiile noastre vor rămîne întotdeauna curtenitoare, bazate pe cîteva principii ferme, imuabile?

Încerc să privesc cu discreție în jurul meu pentru a vedea dacă și ceilalți ziariști sunt înconjurați de șobolani. Suntem anunțați că ultimile navete spre hotelurile noastre vor pleca în aproximativ zece minute. Mă îndrept spre ieșirea Centrului de Presă și mă intersectez cu Vanessa care se plimbă cu un cortegiu de cel puțin 200 de șobolani. Alți jurnaliști, acompaniați de mult mai mulți șobolani decît mine, se grăbesc spre autobuze. Mă simt dintr-o dată ușurat. Deci nu mă număr chiar printre cei mai mari producători de murdărie din corporația jurnaliștilor. Nu, sunt mai degrabă un producător modest de deșeuri, mai degrabă spre coada eșalonului...

Pînă la urmă, îmi spun, este totuși important să poți vedea, dintr-o aruncătură de ochi, câți șobolani cîntărește o ființă umană. Această formă de *transparență* are un sens, mai ales pe timp de criză. Și poate că nu e chiar o idee proastă să fim obligați să ne plimbăm, noi cetățenii, cît e ziua de lungă, cu toți șobolanii *personali* la vedere... În felul acesta totul e clar. Ne putem compara unii cu alții, vedem ce stil de viață are fiecare, ghicim excesele fiecăruia și chiar viciile sale ascunse din numărul său de șobolani... Mulțumim mult, domnilor șobolani! Ne faceți în felul acesta un mare serviciu, un foarte mare serviciu, un serviciu moral! Da, pînă la urmă ne obligați să fim mai atenți la mizeria noastră morală. Ia te uită, o noutate totală în istoria umanității. Măcar să funcționeze toată povestea asta și să fie adoptată metoda la scară planetară!

Da, e sigur, șobolanii înțeleg perfect tot ce spun și tot ce îmi spun eu mie însumi. Nu voi putea deci niciodată să mai ascund nimic, nici altora și nici mie însumi. Îi privesc cu ceva mai multă atenție.

„Chiar îmi înțelegeți gîndurile?”

Toți cei 96 de șobolani fac DA cu capetele.

În autobuzul care ne duce la pensiune domnește o anumită agitație. Nimeni nu ne-a prevenit că vom pleca împreună cu șobolanii *personali*. În același timp, nimeni nu este cu adevărat panicat. Unii cred că este vorba de fapt despre o glumă. Rusul care a cîntat *Internaționala* începe acum să fredoneze *Kalinka*. Ceea ce, după cîte îmi dau seama, îi amuză foarte tare pe șobolani. Mai toți încep să-și agite la unison capetele în ritmul muzicii.

Traseul nu durează mult, în jur de treizeci de minute. Timp mai mult decât suficient pentru ca miracolul să se producă: o anumită comuniune se instalează în autobuz între oameni și șobolani, eu cel puțin o simt. Noi, oamenii, descoperim că șobolanii au, de exemplu, simțul umorului, ceea ce nu este neglijabil. Construirea, în comun, a unui proiect de viață, presupune și puțin umor, și este bine ca el să existe de ambele *tabere*.

Pensiunea noastră este, de fapt, un mare hotel de patru stele ascuns în mijlocul unei păduri. Simt imediat cum îmi pătrunde în plămîni aerul curat și mirosul de brazi. Ceasul arată ora unu fix cînd pășim în holul hotelului unde pare să se fi transferat febrilitatea Centrului de Presă. Mulți ziariști discută, gesticulează, vorbesc la telefon sau pur și simplu fac naveta între bar și marele salon din fața recepției. Ministrul francez al afacerilor globale urmează să coboare dintr-o clipă în alta ca să ne spună cîteva cuvinte, ne avertizează cineva.

– Totuși, ne-au luat pe neașteptate, se plînge un neamț extrem de jenat că trebuie să se expună în public cu 500 de șobolani în jurul său.

– De fapt, ne-au transformat într-o *stațiune pilot*, spune Bill.

– În orice caz, eu nu urc cu șobolanii în cameră, spune Vanessa.

Cei trei ziariști din Macedonia care au distribuit dosare de informare despre țara lor la Centrul de Presă continuă aceeași operațiune și aici, cu totul și cu totul imperturbabili.

– Suntem cel mai tînăr popor din Europa, explică unul dintre ei. Iată de ce Europa ne cunoaște puțin sau chiar de loc.

– Sau de ce ne cunoaște *prost*, adaugă unul dintre colegii săi.

Încerc să număr șobolanii care îi însoțesc pe prietenii noștri macedoneni... Nu sunt foarte numeroși, ceea ce mă face să resimt brusc un plus de simpatie pentru acești colegi ai mei din Balcani. Iată, îmi spun, ei ar trebui să utilizeze în viitor și acest argument, altfel spus *slaba lor greutate metafizică în șobolani*, pentru a obține accelerarea integrării lor europene. Mă apropiu de unul dintre macedoneni pentru a încerca să-i sugerez acest argument, dar apariția ministrului francez de externe provoacă o adevărată busculadă în holul hotelului. Toată lumea vrea să se apropie de el și zeci de întrebări îi sunt adresate în același timp.

Ministrul începe prin a ne cere să ne închidem reportofonele, telefoanele mobile și celelalte dispozitive susceptibile să înregistreze sunet și imagine.

– Tot ce ne vom spune aici este neoficial, ne precizează el. Oricum, întrebările dumneavoastră le știu deja, deci voi încerca să vă explic ce se întîmplă. Da, ați fost aleși pentru o primă experiență de coabitare inter-specii. Ne aflăm cu toții în fața unei schimbări de comportament atît de radicale încît am decis să evaluăm efectul de surpriză întîi pe ziariști...

– Deci vom servi de cobai, spune un prezentator vedetă de la televiziunea publică luxemburgheză și toată lumea explodează în rîs.

– Într-un fel, da, recunoaște ministrul. Dar, în același timp, contăm pe înțelegerea dumneavoastră. Acest... cum să-i spun, *proiect de societate* trebuia încercat pe cineva... Este limpede pentru toată lumea în momentul de față că viitorul nu mai poate fi imaginat decât pe baza acestei mîini întinse, de ambele părți... Iată, pentru prima dată de la declanșarea erei industriale avem un proiect global și eficient de depoluare a planetei. De fapt, ne vom putea înzestra cu *pubele vii*, aflate la dispoziția noastră în mod continuu, 24 de ore din 24. Toate rețelele de colectare și transport a deșeurilor vor fi suprimate, ceea ce înseamnă realizarea unor economii considerabile. După revoluția industrială și cea informatică, iată-ne în fața celei de-a treia revoluții tehnobiologice a epocii moderne. Acest *pact* cu șobolanii intervine la timp, trebuie să o recunoaștem, în momentul cel mai teribil traversat de umanitate. Amintiți-vă că noi, oamenii, ne-am pierdut pe drum toate utopiile, iar ultima utopie planetară, mă refer la cea comunistă, a lăsat în urma ei o sută de milioane de morți. După căderea comunismului am fost confrunțați, aproape imediat, cu o globalizare galopantă, fără să știm în ce direcție urma să ne ducă acest fenomen... Criza financiară și economică din 2009 ne-a *sărăcit* enorm în ce privește percepția viitorului. Capitalismul și-a arătat limitele, globalizarea ni s-a dezvoltat în dimensiunea sa sterilă, strict mercantila... Vă amintiți, cred, de valul de sinucideri din 2012, expresie dramatică a vidului existențial generat atît de criză, cît și de lipsa de vizibilitate socială și morală... Dar omul, din păcate, așa este el construit. În mod visceral, el este făcut să imagineze utopii, să *viseze*, pentru că altfel se prăbușește, cade în prăpastia disperării. Condiția sa existențială este cu totul paradoxală, întrucît, pe de o parte, omul se sufocă atunci cînd este privat de *dreptul la utopie*, iar pe de alta, imediat ce-și pune în practică utopiile și visele, omul nu provoacă decât oroare și moarte... Cum să ieșim din această dilemă, iată, dragii mei prieteni jurnaliști, adevărata problemă filozofică a timpurilor noastre. Or, alianța cu șobolanii și apariția pubelelor biologice reprezintă nu atît soluția, cît *ieșirea* din această dilemă... Suntem, de fapt, pe cale să rezolvăm o problemă care-l angoasează pe om încă de la începuturile sale de ființă reflexivă...

– Domnule Ministru, întrebă neamțul care cîntărește 500 de șobolani, este adevărat că liderii noștri politici doresc să împingă și mai departe acest parteneriat? Altfel spus, se preconizează și depoluarea morală a umanității prin colaborarea cu șobolanii?

– Domnilor, am să fiu franc și am să vă spun că totul este posibil dacă acest parteneriat se concretizează așa cum dorim noi... În același timp, nu trebuie nici să fim foarte grăbiți și nici să

sărim etapele. Mai avem încă de luat în considerare o mie de detalii de ordin tehnic, ceea ce vom face începând de mâine. De exemplu, va trebui să concepem un *Spațiu Ș* pentru prietenii noștri, șobolanii...

55.

Deși discuția noastră cu ministrul pare învăluită într-un fel de *piclă* a improvizației, îmi dau seama foarte repede că noi, altfel spus, toți ziaristii prezenți aici, facem parte dintr-un scenariu mult mai elaborat. Cum să-mi explic altfel faptul că hotelul dispune de o sală de proiecție și că ministrul de externe ne invită brusc să vizionăm *un film*? Este vorba de un film documentar despre *Spațiul Ș*, ne informează ministrul cu o mină surizătoare. Să descoperim deci ce înseamnă *Spațiul Ș*.

Spațiul Ș este un spațiu pe care îl vom crea de acum încolo pentru prietenii noștri șobolanii, pretutindeni în orașele noastre, în imobilele și locuințele noastre, în unitățile noastre industriale sau destinate divertismentului și vacanțelor. A avea pubele vii la dispoziție presupune crearea unui spațiu *paralel* de viață pentru șobolani. Practic, configurarea locuințelor noastre va suferi o modificare radicală. Arhitectura viitorului va implica acest imperativ: prevederea unui *Spațiu Ș*. De acum încolo, vom locui în case prevăzute cu podea dublă și eventual cu plafon dublu. Iar între cele două rânduri de podele sau de plafoane vor fi *găzduiți* șobolanii. Bineînțeles, șobolanii sunt modești. Ei nu cer un mare spațiu vital, doar un spațiu *practic* și adaptat noii lor misiuni. Șobolanii trăiesc oricum, dintotdeauna, în colonii, și oricum sunt prin natura lor solidari, ceea ce îi face să trăiască înghesuiți unii în alții. Nu vor avea deci nici un motiv să-și schimbe obiceiurile. Îngustimea spațiului rezervat lor nu îi deranjează, această *îngustime* este conformă naturii lor. Dar, dimpotrivă, în ce privește recunoașterea importanței publice a muncii lor puse în slujba omului, ei bine, *la acest nivel* șobolanii sunt intranșigenti, ei vor o *clarificare metafizică* și mai ales ca spațiul rezervat alături de om să fie unul decent, chiar dacă îngust. S-a terminat deci cu găurile săpate sub fundațiile caselor și ale imobilelor, s-a terminat cu ocuparea ilegală a pivnițelor, a subsolurilor, a canalelor de scurgere și a podurilor. S-a terminat deci cu promiscuitatea și cu improvizația. Noul parteneriat *șobolan-om* presupune recunoașterea, atât din punct de vedere simbolic, cât și practic, din partea omului, a demnității șobolanilor. Iar șobolanii sunt foarte, foarte sensibili în materie de simboluri, acest lucru a devenit clar de la începutul negocierilor, ne precizează ministrul.

Ne înghesuim toți în sala de proiecție și vizionăm filmul realizat la Hamburg într-un prim imobil-pilot unde șobolanii au fost invitați să locuiască în spații special amenajate. Clădirea a

găzduit, la începutul secolului al XIX-lea, ateliere de țesători și din această cauză încăperile sunt foarte înalte, întrucât războaiele de țesut erau enorme. Dată fiind deci dimensiunea camerelor, instalarea unui al doilea rând de planșeu, la o distanță de zece centimetri de primul, nu a pus nici o problemă. Pierderea de spațiu pentru locatarii acestui imobil public cu apartamente de funcțiune nu a fost deci foarte importantă, iar șobolanii au beneficiat și ei de o *locație* convenabilă. Ministrul ne comentează filmul care a fost realizat în cel mai mare secret pentru a fi prezentat în premieră absolută șefilor de stat și de guvern ai Uniunii Europene.

– Vă invit să remarcați, spune ministrul, generozitatea civică admirabilă de care toată lumea a dat dovadă. Fiecare și-a asumat perfect rolul și a jucat corect în acest joc... Familiile desemnate pentru această primă experiență au fost extrem de amabile și *deschise*, cu atât mai mult cu cât noul sistem de macerare a gunoaielor *la sursă* permite o reducere radicală a impozitelor locale. Copiii, care prin natura lor nu se tem de șobolani (spre deosebire de mame) au fost încântați. Cheltuielile pentru instalarea celui de-al doilea planșeu au fost integral suportate de fondurile structurale ale Uniunii Europene. Locatarii acestui imobil au optat pentru o versiune *soft* a coabitării cu șobolanii, altfel spus pentru un contact foarte limitat cu ei. Ceea ce înseamnă că șobolanii au lucrat, *grosso modo*, în absența locatarilor sau în timpul nopții. *Să-și facă treaba, dar să nu-i prea vedem la față*, iată cuvântul de ordine adoptat de locatari în cadrul acestei prime experiențe comunitare inter-specii... Cuvântul *prea* din această frază este foarte important, și vă rog să remarcați acest aspect. Locatarii acestui imobil din Hamburg n-au impus ca exigență să nu-i vadă *deloc* pe șobolani, ci să nu-i vadă *prea* des. Ceea ce a permis efectuarea operațiunii în condiții de *stres* redus, de o parte și de alta... Subliniez acest lucru întrucât și șobolanii sunt sensibili la acest lucru, *la gradul de stres*. Iar a le impune șobolanilor să lucreze pentru noi în calitate de pubele biologice și de *maceratori* la sursă ai gunoaielor noastre, dar în condiții de totală *invizibilitate*, ar fi totuși inuman. Să fim cinstiți, șobolanii nu ar putea efectua în condiții convenabile această muncă dacă li s-ar impune *invizibilitatea absolută*, iar mâine vom aborda, de altfel, la cel mai înalt nivel, această chestiune. Vom redacta deci un cod al toleranței reciproce pe care toată lumea va trebui să-l respecte dacă vrem ca tot ceea ce am investit în acest proiect să dea rezultate...

Filmul este destul de bine făcut, chiar peste așteptările mele. Ni se arată, concret, cum ar putea arăta viața fără pubele și fără problema depozitării gunoaielor. Ni se prezintă de fapt cotidianul unei familii obișnuite în timp ce ia masa, dimineța, la prânz și seara. Imediat ce a terminat de mâncat, familia părăsește bucă-

tăria și își vede de alte treburi (copiii pleacă la școală, părinții spre locurile lor de muncă; seara însă, după cină, toți se instalează în salon). Imediat ce bucătăria este părăsită de oameni, vine rândul șobolanilor să intre în scenă. Ei apar ca din senin, practic nici nu ne dăm seama de unde vin (dar de fapt ei dispun un *Spațiu S* sub podea) și se precipită cu o strategie sigură asupra resturilor pentru a le aneantiza sistematic, cu excepția deșeurilor reciclabile cum ar fi sticlele și borcanele de sticlă. Totul este *curățat* doar în câteva minute: resturi alimentare, hîrtii impregnate de grăsime, firimituri de origine diversă, saci de plastic inutili și chiar cutii de conserve deschise. Totul dispare sub dinții și în gurile șobolanilor. Armata de șobolani ronțăie tot, devoră tot, înghite tot, debara-sează familia de toate murdăriile și o scutește de toate eforturile atît de neplăcute legate de gestiunea gunoaielor. Camera de filmat a regizorului ne invită apoi în subsolurile imobilului unde pubelele tradiționale rămîn goale, exceptînd pe cele care vor fi umplute cu sticle, cutii din plastic și maculatură (ziare și reviste vechi). Aparatul de filmat ne face apoi să revenim în bucătărie, unde șobolanii deschid frigiderul și devorează toate produsele alimentare a căror dată de valabilitate a expirat... Ce ușurare pentru stăpîna casei pe care o vedem, de altfel, în *grosplan* spunînd: „Viața mea s-a schimbat total, vă rog să mă credeți”. Și pe bună dreptate viața ei a devenit mai agreabilă, întrucît vedem cum șobolanii devorează, de asemenea, numai în câteva secunde, pampersii plini de caca ai bebelușului.

Bruscă deplasare apoi în Italia, într-un sat din jurul orașului Neapole. Vocea comentatorului este gravă, dar tonică: să-i vedem acum pe șobolani la lucru pentru *lichidarea* unui imens munte de gunoaie. Aflăm, cu această ocazie, că scandalul gunoaielor declanșat în Italia este pe cale de a se *resorbi*. În sfîrșit, autoritățile italiene au o soluție pentru milioanele de tone de resturi menajere abandonate pretutindeni pe străzile și în piețele orașului Neapole, dar și de-a lungul șoselelor din regiune, precum și în plină natură, pe plaje, în păduri sau jur împrejurul cîmpurilor recoltate cu grîu sau porumb. În sfîrșit, există o soluție și pentru algele toxice care cangrenează, de mai mulți ani, coastele Mediteranei. Există o soluție și pentru curățarea straturilor freactice din Bretania franceză, unde apa nu mai este de mult potabilă, întrucît pămîntul a fost infectat de excrementele porcine, dat fiind că în ultimele decenii această industrie a fost dezvoltată intensiv... Apare, din nou, în prim-plan, capul unei mari vedete ecologiste internaționale care spune: „Camarazi, noi, oamenii, avem în sfîrșit un prieten, un aliat, o șansă... iată-l”. Și imediat aparatul se fixează pe capul unui frumos exemplar din specia rozătoarelor, în timp ce liderul ecologist continuă să comenteze în *off*. „Numele lui științific este *Rattus Norvegicus*. Calitățile sale sunt uluitoare, capacitățile sale

de adaptare incredibile, resursele sale sunt infinite. El este cel care va salva civilizația umană”.

Proiecția filmului este întreruptă momentan, întrucît unii jurnaliști au început să părăsească sala, în timp ce alți doi sau trei nu-și pot reprimă nevoia de a vomita.

– Domnule ministru, zău, spuneți-ne că nu e adevărat...

Omul care a vorbit nu s-a ridicat, nu și-a spus numele și rămîne anonim în masa celorlalți jurnaliști din sala de proiecție, ceea ce îl face să devină purtătorul nostru de cuvînt al tuturor și să exprime angoasa noastră generală.

– Recunosc, spune ministrul de externe, că filmul este destul de *direct* și poate puțin *crud*. Recunosc, respiră și puțină propagandă din el... Și, totuși, chiar dacă aveți impresia unei imersiuni în lumea științifico-fantastică, el exprimă un adevăr al zilelor noastre. Amintiți-vă de Reuniunea la vîrf mondială din 2012 pe tema Terrei *durabile*... Unii dintre voi au fost acolo cu siguranță... Și ce concluzii s-au tras? Numai concluzii dezastuoase. Unu: totala ruptură dintre producție și tratamentul deșeurilor. Doi: umanitatea nu dorește în nici un fel să-și schimbe stilul de viață și maniera de a consuma, chiar dacă se înecă în gunoaie și în produse toxice. Trei: nu se schițează la orizont nici cea mai mică perspectivă a vreunui acord global între națiuni, pe nici un subiect major de ordin economic sau ecologic, și pe nici un fundament de valori comune. Noi, responsabili politici, continuăm să ne vedem, să discutăm, să ne batem cu mîna pe umăr, să luăm masa împreună, să glumim cîteodată și să facem cîte o fotografie de grup la sfîrșit, dar toate acestea nu duc la nimic. Amintiți-vă că anul 2013 a fost unul crucial marcat de cea mai mare criză de supraproducție de la al doilea război mondial înapoi... S-au scris sute de cărți despre necesitatea reformării capitalismului și chiar a moralizării sale. Și cu ce rezultat? După momentul de apogeu al crizei, după delirul provocat de acumularea unor datorii publice colosale, piețele financiare și-au reluat bunele lor obiceiuri speculative, noi *bule* sunt pe cale să se formeze, economiile emergente continuă să devore materii prime și energie, ca și cum resursele planetei noastre ar fi infinite... S-a vorbit puțin, acum cîteva ani, de *energia verde* și de *industria verde*... Și unde sunt rezultatele? Unele firme au lansat pe piață niște mașini hibride, semi-electrice și aparent nepoluante, dar care n-au convins pe nimeni. Și apoi a venit acel an fatidic 2014 care, trebuie să recunoaștem, a pus lucrurile la punct. A fost anul cînd clanul mondial al petrolului a efectuat cele mai multe foraje și prospecții pentru depistarea a noi zăcăminte de aur negru. Și s-a găsit încă atîta petrol în straturile profunde ale planetei noastre, sub oceane, mări și calote glaciare, încît toată mafia automobilului s-a liniștit:

mașinile noastre vor putea rula pe bază de benzină timp de cel puțin încă un secol. Vom putea deci continua să consumăm în același stil deșănțat, stînd cu fesele pe această mare rezervă de petrol, așa că mașina *verde* a fost aruncată imediat la pubelă... Sincer, chiar dacă aveți alergii la șobolani, încercați să conștientizați acest adevăr: numai șobolanii sunt soluția unui viitor *durabil* pentru planeta noastră. Adevărata industrie *verde*, adevărata economie *curată*, viitorul *verde* și *curat* al omenirii, ca să utilizez termeni inventați tot de domniile voastre, depinde de șobolani. De șobolanul *durabil*.

56.

Simt că mă sufoc în această sală unde transpirația umană se amestecă discret cu alte mirosuri... În sala de proiecte, sunt aproape sigur, pătrund de undeva și vagi efluvii *șobolănești*. Trei sau patru jurnaliști așezați pe rîndurile din spate au început să fumeze, ceea ce încarcă aerul cu și mai multă *pestilențialitate*. Mă ridic cu greu și mă îndrept spre ieșire. În capul meu se produc tot felul de explozii dureroase, stomacul mi s-a îngreșat, o sete teribilă mă arde din interior. Ieșind din sala de proiecte, observ

cum câțiva șobolani devoră cu poftă mai multe mucuri de țigări proaspăt aruncate pe jos.

Toate holurile și culoarele hotelului colcăiesc de oameni și de șobolani. Toată lumea vorbește în același timp, se agită, strigă, protestează... Încerc să traversez prin masa de oameni pentru a ajunge la bar. Mă las dirijat de un strigăt care răsună la fiecare trei sau patru secunde: „trăiască Stalin!”. O busolă sonoră sigură, îl găsesc pe rusul meu bine proptit la tejghea, bucuroș că mă vede. Mă salută cu un pahar de vodcă și decide ca în cinstea mea să reia *Internaționala*, dar după câteva bîiguieți o transformă în *La vie en rose*. Probabil ca să-mi facă plăcere, întrucît am un *badge* pe care scrie *Franța*. Singurul organ pe care și-l mai poate mișca, în afară de buze și de aparatul intern de ingurgitare, este mîna dreaptă strîns încleștată în jurul unui pahar cu vodcă.

Pentru a-mi atenua greața din stomac, cer și eu un pahar cu același lichid susceptibil să mă reconcilieze cu mine însumi și cu întreg universul.

– Trăiască prietenia dintre popoare! Niciodată n-ați vrut să colaborați cu noi, să fiți partenerii noștri sinceri... Iar acum vă înhăitați cu șobolanii. Așa vă trebuie.

Nu știu ce să-i răspund rusului. Nu știu nici măcar dacă sunt treaz sau dacă nu cumva visez. Sau poate că eu însumi proiectez asupra lumii un coșmar din ghearele căruia nu reușesc să mă extirp. Nu mai știu ce să cred. Constat însă că sunt în continuare urmărit (cu o discreție remarcabilă, recunosc) de cei 96 de șobolani *rezervați* mie. Indiferent unde intru, în sala de proiecție, la bar sau la toaletă, șobolanii *mei* mă așteaptă respectuos afară, în fața ușii. Deduc în urma acestui comportament că nu au intenția de a-și petrece noaptea cu mine în cameră... Mă vor aștepta în fața ușii, ca și alte *grupuri* de șobolani pe care i-am văzut deja aglutinați de-a lungul unor culoare...

– E normal, face unul dintre ziaristii macedoneni, aflat și el în picioare la bar.

Omul nu mai distribuie dosare și afișează o expresie dezabusată. Pricipala lui grijă acum este să i se umple paharul din ce în ce mai des, dar este dispus și la puțină conversație, indiferent cu cine.

– Ce e *normal*, ce vrei să spui? îl întreb mai mult din politețe.

– Păi tot pe noi *cade*, cum era și de așteptat. Tot timpul picăm de fazan, noi, europenii de mîna a doua...

Nu-I spun nimic, întrucît îmi este greu să-mi deschid gura, mă tem să nu vomit dacă aș încerca să pronunț vreun cuvînt. Macedoneanul se apleacă spre mine, ca și cum ar fi miop, și-mi examinează *badge*-ul.

– A, exclamă el, *totuși* nu ești de la televiziune...

Nu, nu sunt de la televiziune. Sunt de la radio. Deci sunt un sub-jurnalist. Ei, adevărații jurnaliști lucrează pentru *imagine*, nu pentru cuvînt.

– Mă cheamă Sveko și detest televiziunea, spune macedoneanul.

Foarte bine, Sveko, presimt că noi doi ne vom înțelege de minune.

– Nu e bine ceea ce faceți voi. Nu e drept. Întîi inventați capitalismul și societatea de consum. Apoi, timp de decenii întregi, vă umpleți burdihanele, vă ghiftuiți, vă amuzați, profitați de viață, conduceți mașini de lux, călătoriți peste tot, trăiți, ca să zic așa, pe picior mare. Și apoi, în clipa cînd reușim și noi, cei din Est, să ne descătușăm de comunism și vrem să o facem și noi lată, să gustăm și noi ce e viața, veniți și ne spuneți: atenție, nu vă luați după noi că nu e bine, nu urmați modelul nostru, nu luați exemplul nostru, modelul pe care l-am creat este efectiv nefast, întrucît distruge planeta, împute aerul, poluează oceanele și perturbă climatul, zău așa, nu adoptați stilul nostru de viață, optați pentru orice soluție, dar nu faceți ce am făcut noi pentru că modelul nostru este unul sinucigaș dacă devine planetar... Iată ce ne spuneți *voi* nouă cînd vrem și noi, ca și voi, să *consumăm*, să bem și să mîncăm fără restricții, să ne prăjim la soare și să ne facem și noi case mari cu piscine și cu garaj pentru cel puțin două mașini... Asta ne spuneți voi nouă cînd vrem să simțim și noi ce înseamnă orgasmul consumului, cînd vrem să aruncăm și noi la gunoi tot atîtea resturi cîte aruncă americanii, să consumăm tot atîția litri de apă și de benzină pe zi cît consumă occidentalii, să otrăvim și noi aerul cu tot atîta gaz cu efect de seră cu cît otrăvesc marile democrații... Dar voi ne spuneți: stop, reflectați puțin, ceea ce faceți nu e bine pentru sănătate, trebuie să vă strîngeți puțin centura, trebuie să căutați alte surse de energie, încercați cu *eolienele*, instalați-vă panouri solare pe acoperișuri, mîncăți mai puțin, deplasați-vă cu calul și căruța, evitați avioanele, că fac ravagii în stratul de ozon al planetei... Etcetera, etcetera, etcetera... Și în plus acum ne propuneți să trăim cu șobolanii... Ei bine, eu personal n-am nimic împotriva șobolanilor, decît că ori de cîte ori dau peste cîte unul îmi vine să-l fac terci. Reușești să înțeleg ce spun, *tovarășe*?

– Înțeleg tot, cuvînt cu cuvînt.

– Și consideri că am dreptate?

– Da, de o mie de ori da.

– Atunci hai să ciocnim. Jos cu șobolanii!

Mie însă îmi este greu să spun „jos cu șobolanii!”. Mie mi se învîrt încă în mînte cuvintele spuse de ministrul nostru de externe. Și anume că șobolanii doresc, pentru a concretiza viitorul parteneriat cu omul, să fie tratați corect la nivelul limbajului. Altfel spus, pe viitor va trebui să fim corecți din punct de vedere politic în relațiile noastre cu șobolanii. Va trebui chiar să ne abținem de la utilizarea unor cuvinte precum *deratizare*.